



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

742. A quo tempore fiat devolutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

dere. Laym. in cap. cum in cunctis, de elect. §. Clerici sane, num. 9. Castrop. loc. cit. num. 5. Garc. loc. cit. num. 2. citans Zech. de benef. c. 5. n. 5. Coraf. & Rotam in Toletana portionis. 9. Decembr. 1591. Tertio: quod & qualiter ob appellationem fiat devolutio, dictum est supra, ubi de devolutione institutionis.

Quaestio 740. An, & qualiter dicta negligentia sit probanda?

Respondeo: haec negligentia omnino probanda est, iustificando nimirum, collatorem illum potuisse, & nihilominus noluisse conferre. Lott. l. 2. q. 24. a. num. 6. citans Mascard. de prob. conclus. 1093. n. 5. quamvis autem ex suppositione potestatis facile sit inferre nolitionem conferendi, illud ipsum tamen suppositum potestatis est difficultis probationis; cum haec supponat vacationem & scientiam vacationis in collatore. Lott. a. n. 9. ac proinde ante omnia probanda est non tantum vacatio de jure, sed de jure simul & de facto; quamdiu enim beneficium plenum est, regulariter non currit tempus collatori. Lott. n. 11. qualiter autem probetur vacatio per obitum, vide Lott. l. 3. q. 10. per tot. Insuper probanda hujus vacationis scientia in collatore, c. 3. de suppl. negl. pral. ca quia diversitatem, de concess. prab. Tond. loc. cit. n. 9. Lott. num. 12. & quidem certa, non autem interpretativa. Lott. num. 13. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 12. n. 166. Tond. loc. cit. n. 10. quod tamen ita intelligendum censet Lott. n. 14. ut certitudo illa referenda sit ad factum, ex quo scientia deducitur; cum scientia regulariter conjecturis & praesumptionibus iustificetur. Lott. n. 14. citans pro hoc Menoch. conf. 89. n. 17. Paris. conf. 100. n. 88. volum. 1. Surdum decis. 221. n. 10. & etiam ad effectum incurrendi poenam, non tamen corporale. Lott. n. 15. ex Beroio. conf. 183. n. 10. vol. 3. & aliis relatis à Surdo loc. cit. subditque Lott. n. 16. hinc tenere Rotam, in hac materia sufficere scientiam verisimilem, & tempus currere non tantum ex die, quo probatur, collatorem verè & certo scivisse, sed etiam ex die, quo potuit id verisimiliter scire; citat pro hoc Bisignet. decis. 7. num. 3. & 4. de prab. Adeoque semper expendendum, an collator habuerit justam causam ignorandi vel dubitandi; dum enim pender illa probabilis haeratio, ut in casu famae minus constantis, non potest de negligentia notari. Lott. n. 17. citans Verall. decis. 241. p. 2. Papazon. Ait nihilominus Tond. loc. cit. n. 10. placere sibi magis sententia, qua tenet, quod scientia debet probari certa, & per probationes concludentes; eò quod agatur de auferendo jure collatoribus ordinariis competente; per quod tamen ait, se nolle excludere probationes praesumptivas, quae tales esse possunt, ut vim concludentis probationis haberent, & pro talibus apud iudicem, apud quem probationes sunt arbitrariae, illas habendas esse, pro sua religione judicaret: v. g. si ageretur de beneficio vacante per obitum alicujus personae notabilis, cujus ignorantia in collatore ordinario probabilis non esset. Datà jam scientià vix erit, ut excusari possit à negligentia ob impedimentum aliquod incidens. Lott. num. 18. Sed de hoc paulò post.

2. Quod autem attinet ad alterum, nempe defectum voluntatis, seu omissionis providendi probandum, cum non agatur de negligentia facti, nimirum factae collationis purè & simpliciter, sed de circumscripta ex tempore dato ad conferendum,

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

haec negligentia probanda est per ipsum impetrantem: neque sufficere simplex ejus deductio per Gl. communiter receptam in c. bona memoria. extra. de elect. ita ut, quando alia desunt, recurrendum sit ad diligentiam in regestis, in quibus consueverunt registrari hujusmodi collationes factae. Lott. num. 28. & 29. qui tamen subdit n. 30. videri sibi hoc intelligendum, dum nullus exstaret possessor tempore impetrationis; eò quod putet, in hoc casu impetrantem, etiamsi superveniret ex post contraditor aliquis, habere intentionem fundatam in negativa factae collationis propter concursum praesumptionis; cum non sit verisimile, quod, si beneficium collatum fuisset, non etiam fuisset ejus possessio apprehensa, vel saltem titulus ostensus: eò quod in concursu praesumptionis relevetur quis ab onere probandi negativam, ubi alias ea probari deberet, dixisse Rotam decis. 15. de prob. in novis.

Quaestio 741. Qualiter impediatur devolutio, stante scientià vacationis, & impedimentum probandum?

Respondeo primò: impedimentum, sive facti sive juris, etiam causatum ex propria culpa, excusat à negligentia, ut in terminis devolutionis est textus in cap. quia diversitatem, de concess. prab. & tradit Rebuff. Et in specie de impedimento proveniente ab excommunicatione, lite, aut aliunde. Guet. qq. can. l. 1. c. 28. n. 1. & 13. apud Lott. cit. q. 24. num. 18. & 19. quod tamen sic limitandum: nisi vel culpa sit ordinata ad ipsum impedimentum; vel nisi impedimentum sit procuratum, vel nisi sit impedimentum, quod facile tolli potuisset. Lott. num. 20. & 21. Unde qui ad excusandam negligentiam, & evitandam poenam devolutionis praetendit impedimentum, debet illud probare; cum alias non praesumatur. Lott. num. 22. citans Aymon. conf. 270. n. 2. debet item iustificare, quod impedimentum non fuerit de facili removibile ex quantacunque sua diligentia. Dato enim, esse ex natura rei removibile, tenetur probare se adhibuisse omnem diligentiam, faciendo, quod in se fuit pro illo removendo, nec id assequi potuisse. Lott. n. 23. citans Gloss. in cap. quia diversitatem, v. suspensionis, Surdum conf. 369. n. 42. Seraph. & c. nisi forte notorium esset omnem diligentiam fuisse inanem & frustra. Lott. num. 24. citans Felin. in c. ex transmissa. n. 6. de praescript. Hinc pro cautela protestabitur talis impeditus, quod tamen non semper ad solam cautelam & simplex consilium, sed ad necessitatem multoties est referendum. Lott. n. 26. ex Felin. ubi ante. n. 6. & 7.

Quaestio 742. A quo tempore fiat devolutio?

Respondeo: evoluto Semestri dato ad conferendum, vel ad praesentandum patrono Ecclesiastico, vel quadrimestri dato ad praesentandum patrono laico. Bassa: rom. 2. v. beneficium. §. 4. n. 10. computando, non à die vacationis, sed à die scientiæ; cum nulla ei imputari possit negligentia, antequam scivit, beneficium esse vacans. Tond. loc. cit. n. 9. citans Mantica. decis. 260. n. 2. & 3. Burata decis. 18. n. 12. juxta c. 3. de suppl. negl. pral. ubi id expressè dicitur. Qualis autem sufficiat scientia, verisimilis, an verè certa requiratur, dictum paulò ante & aliàs. Tradit tamen etiam Paris. de resign. l. 11. q. 2. n. 6. quod hi, in quorum manibus extra Curiam resignantur beneficia, debeant admittentē

Et;

vel

vel rejicere resignationes infra mensē, & intra eundem mensē illa conferre, quod nisi fecerint, privati sint illā vice facultate disponendi de iis, eorum provisione devolutā ad Papam ob contemptum Constitutionis Gregor. XIII. 87. id precipientis.

Questio 743. An devolutio immutet naturam, seu statum beneficii?

Respondeo negativè; fit enim cum onere & qualitatibus beneficii annexis in ejus institutione, & cum quibus conferendum in prima provisione; quia est prioris provisionis omittæ surrogatio, & consequenter illius conditionem subire debet: neque censetur mutata prima, sed ea semper durat, perque ipsam devolutionem conservatur, ut Rota *decis. 774. p. 3. divers.* Lott. *cit. q. 24. n. 63.* Castrop. *loc. cit. num. 3.* citans Azor. *p. 2. l. 6. c. 27. q. 8.* Gonz. *gl. 46. n. 33.* Barb. *p. 3. de pot. Ep. alleg. 58. n. 11.* Gutt. *conf. 1. num. 42.* Lamb. *p. 3. l. 2. q. 7.* Selv. *p. 3. q. 49. &c.* Hinc sequitur, Superiorem, ad quem fit devolutio, teneri illud conferre eisdem personis, quibus ex fundationis lege vel alio jure speciali tenebatur conferre is, à quo facta devolutio. Lott. *n. 62.* Pirh. *ad rit. de concess. prab. n. 39.* citans Clem. *1. de suppl. neg. Pral. & Gl. ibi. v. monasterium.* & Abb. *in c. ne pro defectu. de elect. nu. 3.* proceditque id ipsum in provisionibus Apostolicis, quæ sunt tanquam de devolutis; eo ipso enim, quod Papa confert jure devoluto, censetur restringere provisionem suam ad ejus normam, nec velle uti plenitudine potestatis. Lott. *nu. 64.* citans Archid. & Jo. And. *in c. cum in tua. de consuetud. in 6.* Corrad. *pr. benef. l. 2. c. 12. n. 39. & 43.* adeo ut subintret in hoc casu provisus à Papa in locum providendi ab inferiore, ita ut quemadmodum providendus de beneficio resignato in manibus Ordinarii tenetur intra 6. menses publicare, juxta Constitut. Gregor. XIII. ita etiam tenetur provisus ex ea vacatione ad Papam devoluta. Lott. *n. 65.* Et hinc jam in impetratione beneficiorum ad Papam devolutorum qualitates in institutione & fundatione beneficii appositæ Pontifici sunt exprimendæ, ut is, si ita sibi visum, valeat iis derogare; nam aliàs, tamen non exprimitur in supplicatione conditio ac qualitas in beneficii fundatione ei adjecta, Papa nihilominus intendat providere juxta dictas beneficii qualitates, licet illæ in precibus non fuerint expressæ. Corrad. *loc. cit. n. 46. & n. 47.* subdens id non solum intelligendum de qualitatibus in fundatione seu testamento, sed etiam quovis alio jure speciali adjectis. Quin etsi fundatio continet plures qualitates, omnes sunt Papæ aperiendæ. Corrad. *n. 48.* neque etiam in hujusmodi casu admitti solet à Papa generalis petitio derogationis plurium qualitatum in genere narratarum, v. g. si ipsa derogatio peteretur, quoad omnes partes non expressas, aut in literis exprimendas; cum nunquam visum fuerit in Dataria Apostolica, hanc genericam derogationem admitti; eò quod tales esse possint qualitates in fundatione adjectæ, quæ non immeritò Pontificis animum ab hujusmodi derogatione retraherent. Corrad. *n. 50.* ex Rebuff. *in pr. rit. de devolut. n. 44.* quamvis aliàs, ut testatur idem Rebuffus, Curia Rom. in his devolutis solet derogare fundationibus continentibus plura, v. g. ut beneficium obtinens resideat, intra annum fiat Sacerdos, non possit cum illo beneficio obtinere aliud. &c.

hæc tamen omnia speciatim in supplicatione narranda sunt, & nisi fiat, nihil proficit. Vide de his pluribus Corrad. Hinc etiam, licet in his, quæ spectant ad Prælatum jure devoluto non teneatur requirere consilium Capituli sui, ut Abb. per text. & gl. *in c. ne pro defectu. de elect. num. 6.* & Imol. *ibi. n. 2.* si tamen beneficium, v. g. ex mente fundatoris erat ab inferiore conferendum cum consilio talis Capituli, tenebitur is, ad quem devoluta collatio, non aliter illud conferre.

Questio 744. Quis sit effectus devolutionis?

Respondeo: esse triplicem, primus (de quo jam immediate dictum) quod præservet naturam & qualitates beneficii immutatas. Lott. *l. 2. q. 24.* Secundus effectus illius consistit in eo, quod secum trahat executionem legis auctoritate, nimirum ipsam ablationem juris conferendi à collatore negligente, ita ut nulla admittatur mora purgatio. Lott. *nu. 53. & 54.* citans Abb. *in c. cum in cunctis. de elect. n. 6.* & *in c. literis. de suppl. negl. Rebuff. in pr. de devolut. n. 27.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 26. q. 15. &c.* adeo ut ipso jure fit irrita provisio facta à collatore negligente, cœptā jam devolutione, nisi de patientia toleretur. Lott. *n. 55.* sed de hoc infra, ubi de tempore, juxta quod facienda collatio. Tertius effectus devolutionis est, quod ea non solum inferiores collatores negligentes afficiat, sed omnes, etiam alios, ad quos ea gradatim fit, excepto Papæ, cui nunquam negligentia imputatur. Lott. *nu. 66.*

Questio 745. Ad quos, & qualiter fiat devolutio?

Respondeo primò: devolutio fieri nequit ad parem aut inferiorem; sed semper fit ab inferiore ad Superiorem, ut inferioris negligentiam suppleat. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Lott. *cit. q. 24. n. 33.* unde si ad Papam propter affectionem & reservationem aliquam spectet provisio, impossibile est, ut ex quacumque procrastinatione ad alium fiat devolutio. Lott. *num. 34.* citans Cassad. *decis. 8. de prab. n. 3.* & Rotam in *Aquensi Archiepiscop. 11. Martii 1602.* Hinc ab Episcopo negligente conferre aut delinquente in collatione non fit devolutio propria ad Capitulum, Et licet jure antiquo, nimirum juxta *c. 2. de concess. prab. & c. cum in cunctis. de elect.* propter magnam communicationem Episcopi cum Capitulo, ab Episcopo ad Capitulum, & e contra à Capitulo ad Episcopum fiebat devolutio; jam tamen consuetudine inductum, ut à Capitulo fiat devolutio ad Episcopum, & non e contra. Castrop. *l. cit.* contrarium tamen tradit Pirh. *de concess. prab. n. 34.* citans pro hoc Rebuff. Azor. Abbat. &c. nimirum quod ab Episcopo vice versà fiat devolutio ad Capitulum, jure sic specialiter disponente propter dictam communicationem, quæ est inter Episcopum & Capitulum, tanquam inter caput & membra, ut meritò unius defectus ab altero suppleatur. Intelligendum autem id de beneficiis spectantibus ad solam Episcopi collationem, & quidem jure proprio, quatenus est illius Ecclesiæ Episcopus, in quo jure etiam Capitulum aliquo modo communicat: non autem spectantibus ad illum jure devoluto; eò quod quod ad beneficia devoluta non fit tanta communicatio inter Episcopum & Capitulum, dum ea non confert tanquam Episcopus Ecclesiæ suæ, sed merè per accidens, quæ.